

Josef Knarr, Ludwigshafen:

Terrariumkunde en verantwoordelijkheid

Wij terrariumhouders vormen slechts een betrekkelijk kleine groep dierenvrienden, maar de verzorging van onze dieren is zeer intensief. Onze pleegkinderen, door ons vaak jaren lang verzorgd, zijn als het ware door vriendschapsbanden met ons verbonden. Wij moeten trachten tot de individualiteit van onze dieren door te dringen. Overeenkomstig de oorspronkelijke levensgebieden moeten wij proberen hun ook in onze terraria gelijksoortige voorwaarden te verschaffen. De moeite, die wij ons dan getroosten, leidt echter ook tot grotere vreugde, die wij aan de eenmaal gewende dieren beleven. Dierenverzorging vormt gelijktijdig een verplichting, aangezien wij de verantwoording voor

een wezen op ons nemen, dat vaak in verafgelegen landen is gevangen. Alleen wanneer het, door ons vermogen om zich in te leven, gelukt, het dier in zijn gevangenschap levenswaardige voorwaarden te verschaffen, voldoen wij aan de door ons opgenomen verplichting. Wij willen verzorgers zijn, die ook het dier achting en liefde toedragen en wij willen geen dierenverbruikers zijn, die er een soort sport van maken, de bezetting van hun terraria voortdurend te laten wisselen.

(Uit Mitteilungsblatt der Conföderation Europäischer Vivarianer).

(Vert. A. T. Reyst).

D. P. van Wijk, Bussum:

Nogmaals de smaragdhagedis in Noordelijke streken

In het Novembernummer van deze jaargang (bladzijde 13) bestrijdt de heer Van Oyen mijn mening, dat van het voortbestaan op de Gooise heide van de smaragdhagedis op de duur niets kan komen, omdat daarvoor onze zomers te koel zijn, waardoor de ontwikkeling van het embryo in het ei dusdanig langzaam verloopt, dat dit niet vóór het invallen van de winter het ei zal verlaten, waarbij wij in aanmerking moeten nemen, dat ook al de copulatie en dientengevolge de eiafzetting veel later plaats hebben dan in Zuidelijker streken. De heer Van Oyen meent de juistheid van mijn conclusie in twijfel te moeten trekken door te wijzen op het voorkomen van deze hagedis in de Mark Brandenburg. Ik zou de schrijver er op attent willen maken,

dat deze Mark Brandenburg zo'n slordige zeshonderd kilometers oostelijk van de Gooise heide ligt; dat daar een zuiver landklimaat heerst met een gemiddeld jaarlijks temperatuurverschil tussen de warmste en koudste maand van 25° tot 30° Celsius en dat de Gooise heide juist aan de rand van het Zeeklimaat ligt met slechts 15° C. temperatuurverschil tussen de warmste en koudste maand. Daar is dus niet alleen de winter strenger, maar ook de zomer heter dan op de Gooise heide. En ondanks die warmere zomer werden de meeste jongen waarschijnlijk pas een flink eind in September geboren.

Naar mijn mening zijn dit geen van alle feiten, die het inburgeren van de smaragdhagedis op de Gooise heide aannemelijker maken.

S. H. Kattouw, Delfzijl:

Eierafzetting bij de Parelhagedis

Reeds enige dagen was een parelhagedis bezig een kuil te graven in een van de hoeken van mijn buitenterrarium. Het dier groef slechts af en toe wat, maar zo langzamerhand was er een nogal grote en vrij diepe kuil ontstaan, met daarvoor een grote hoop mul zand. Toen ik echter op een morgen voor het terrarium stond, zag ik dat de kuil verdwenen en alles weer keurig vlak gemaakt was. De hagedis zag ik niet, maar ik begreep natuurlijk direct, dat het dier haar eieren had afgezet. Ik stapte aanstonds in het terrarium om ze er uit te halen. Dit viel niet mee, want de eieren bleken niet op de plaats te liggen, waar de kuil was ge-

graven. Ik bemerkte dat het dier eerst verticaal — dat was dan die diepe kuil — en vervolgens afgebogen en meer horizontaal was gaan graven. De eieren lagen ongeveer 40 cm van de oorspronkelijke kuil verwijderd en zaten 28 cm diep, wat ik nagemeten heb. Ik heb twee flinke emmers zand moeten weggraven voordat ik ze vond. Van de gang, die de hagedis heeft moeten graven, vond ik niets terug; hoewel de aarde in het terrarium vrij los is, meende ik er toch wel wat van te zullen vinden. Zou het moederdier de gang weer gevuld en de grond aangedrukt hebben, nadat zij de eieren heeft afgezet?